

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи

2021-2022 навчальний рік

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Медична психологія з особливостями дитячого віку»

(нормативна дисципліна)

Очна форма навчання

галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність /ОКР 228 «Педіатрія»

ОПП «Педіатрія» другого (магістерського) рівня

Курс 3

Силабус навчальної дисципліни розглянуто
на засіданні кафедри психіатрії, наркології,
медичної психології та соціальної роботи

Схвалено методичною комісією з проблем
терапевтичного профілю

Протокол від:
“_30_”08_____2021_ року № 10__

Протокол від:
“_31_”_08_____2021__ року № _1__

Завідувач кафедри
_____ проф.Кожина Г.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Голова _____ проф.Кравчун П.Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Розробники силабусу:

1.Кожина Г.М., завідувач кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи,

2.Терьошина І.Ф., доцент кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи, кандидат медичних наук,

3.КоровінаЛ.Д.,доцент кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи, кандидат медичних наук,

Всі викладачі кафедри мають відповідну кваліфікацію, стосовно викладання даної дисципліни.

Викладачі: Коровіна Л.Д., -доцент кафедри, к.м.н., Литвиненко В.В., к.м.н., асистент кафедри.

Контактний тел. та E-mail викладача:

Коровіна Л.Д. +3 80(68)318 73 90, e-mail: ld.korovina@knmu.edu.ua

Литвиненко В.В. +3 80(68)318 73 90, e-mail: vv.lytyvnenko@knmu.edu.ua

Очні консультації, заочні консультації. Он-лайн консультації: на платформі Moodle ,Zoom або GoogleMeet по середам кожного тижня о 14 годині за київським часом.

Локація: 61022, м.Харків, пр. Науки, 4; вул. Академіка Павлова, 46.
Тел./факс (057) 738-10-68.

Клінічна база кафедри: КНП ХОР «Обласна клінічна психіатрична лікарня №3», Військово-медичний клінічний центр Північного регіону, ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України», КНП ХОР «Обласний наркологічний диспансер», ННМК «Університетська клініка» ХНМУ.

E-mail:

kaf.6med.psihiatrii@knmu.edu.ua

Час проведення занять: понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця (практичні заняття 8:00-12:15 / 12:25-16:45 у відповідності з розкладом; лекції – 9:20-11:00, 13:20-15:00 у відповідності з розкладом).

Вступ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Медична психологія з особливостями дитячого віку»: складена відповідно до Освітньо-професійної програми “Педіатрія ” та проекту Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров’я”, спеціальності 228 “Педіатрія”.

Опис навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особистість хворої людини в широкому сенсі цього слова (різноманітні і глибокі порушення психічної діяльності душевнохворих детально вивчаються спеціальною наукою - психіатрією), медичний працівник, взаємовідношення хворого і медичних працівників на всіх етапах лікувально-діагностичного процесу

Міждисциплінарні зв’язки:

Навчальна дисципліна «Медична психологія з особливостями дитячого віку» базується на вивченні студентами основ загальної психології, соціології, анатомії людини та фізіології людини, патоморфології та патофізіології, деонтології в медицині, психології спілкування та інтегрується з цими дисциплінами, та закладає основи вивчення студентами психіатрії, наркології, внутрішніх хвороб, педіатрії та інших клінічних дисциплін, що передбачає інтеграцію з ними.

Пререквізити дисципліни: «Загальна психологія», «Соціологія», «Анатомія людини», «Фізіологія людини», «Патофізіологія».

Кореквізити дисципліни «Психіатрія та наркологія з особливостями дитячого віку», «Внутрішні хвороби».

Роль та місце дисципліни у системі підготовки фахівців. вивчення навчальної дисципліни є особистість хворої людини в широкому сенсі цього слова, медичний працівник, взаємовідношення хворого і медичних працівників на всіх етапах лікувально-діагностичного процесу, що є найважливішим в веденні професійної діяльності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета вивчення. Метою вивчення навчальної дисципліни «Медична психологія з особливостями дитячого віку» є ознайомлення студентів з основними проблемами медичної психології на сучасному етапі розбудови суспільства; ознайомлення з загальними поняттями та закономірностями психічної діяльності соматично хворої людини, формування навичок безконфліктного забезпечення з пацієнтами та у медичному середовищі, формування на цій основі медико-психологічних вмінь у вигляді основ психотерапії, що є важливим елементом професійної підготовки та майбутньої діяльності лікаря.

1.2. Основні завдання дисципліни «Медична психологія з особливостями дитячого віку»: оволодіти основними категоріями та поняттями предмету ,ознайомити із закономірностями формування та основними властивостями психічних процесів особистості соматично хворої людини, висвітлити проблему спілкування у медичному середовищі, зокрема з пацієнтом та його родичами; сприяти вирішенню питань побудови та організації міжособистісної взаємодії в колективі; засвоїти ефективні методів впливу на особистість хворої людини за допомогою психогігієнічних, психопрофілактичних та психотерапевтичних заходів.

1.3. Компетентності та результати навчання

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей	
Інтегральна компетентність	здатність розв’язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров’я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.
Загальні	– Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу,

компетентності (ЗК)	<p>здатність вчитися і бути сучасно навченим</p> <ul style="list-style-type: none"> – Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації – Здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись іноземною мовою – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій – Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо
Фахові компетентності (ФК)	<ul style="list-style-type: none"> – Навички опитування – Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів – Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку, характеру харчування при лікуванні захворювань – Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів – Здатність до планування та проведення санітарно-гігієнічних, профілактичних та протиепідемічних заходів, у тому числі щодо інфекційних хвороб – Здатність до ведення медичної документації – Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами

наступних програмних результатів навчання

	<p>Знання і розуміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді – знання психофізіологічних особливостей людини, здоров'я людини, підтримки здоров'я, профілактики захворювань, лікування людини, здоров'я населення <p>Застосування знань та розуміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій – збір інформації про пацієнта – оцінювання результатів опитування, фізичного обстеження, даних лабораторних та інструментальних досліджень – проведення лікувально-евакуаційних заходів
--	--

	<p>– ведення медичної документації, обробка державної, соціальної та медичної інформації</p> <p>Формування суджень:</p> <p>– здатність здійснювати оцінку стану здоров'я людини та забезпечувати його підтримку з урахуванням впливу навколишнього середовища та інших факторів здоров'я</p> <p>– здатність застосовувати набуті знання щодо існуючої системи охорони здоров'я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі</p> <p>– сформованість фахівця з належними особистими якостями, який дотримується етичного кодексу лікаря</p>
--	---

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Softskills):

- комунікаційні навички
- міжособистісні навички
- навички дослідження
- адаптивність
- емоційний інтелект

2.Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Найменуванняпоказників	Галузьзнань, напрямпідготовки, освітньо-кваліфікаційнийрівень	Характеристика навчальноїдисципліни	
		денна форма навчання	
Кількістькредитів – 3	Галузь знань 22«Охорона здоров'я»	нормативна	
Загальнакількість годин - 90	Спеціальність: 228«Педіатрія»	Рікпідготовки:	
		3-й	-й
		Семестр	
		5й, 6-й	-й
Годин для денноїформи навчання: аудиторних – 30 самостійноїроботи студента - 60	Освітньо-кваліфікаційнийрівень: Другий (магістерський)	Лекції	
		10 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	год.
Індивідуальнізавдання: год.			
Вид контролю: залік			

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1			

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин	
	<i>Розділ 1: Загальні питання медичної психології</i>		
1.	Медична психологія: визначення, предмет і задачі. Розвиток медичної психології у світі і на Україні. Роль медичної психології у формуванні сучасних уявлень про єдність соматичного і психічного. Визначення психічного здоров'я. Критерії ВООЗ. Психодіагностика. Психологія індивідуальних відмінностей.	2	вводна
	<i>Розділ 2: Практичні аспекти медичної психології</i>		
2.	Психологія медичних працівників та лікувально-діагностичного процесу. Профілактика емоційного вигорання. Особливості при роботі медичного працівника і пацієнта дитячого віку.	2	інформаційна
3.	Психосоматичні розлади. Особливості розвинення психосоматичних розладів у дітей.	2	інформаційна
4.	Психологічні аспекти суїцидальної та девіантної поведінки. Суїциди дитячого віку.	2	інформаційна
5.	Принципи психопрофілактики, психогігієни, реабілітації та психотерапії в роботі лікаря загальної практики. Реабілітація соціальна та професійна, адаптація та компенсація, її основні розділи. Психотерапія як галузь медичної психології та медицини. Основні сучасні методи психотерапії. Принципи психотерапії у пацієнтів різних вікових категорій.	2	інформаційна
РАЗОМ	10		

2.2.2 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1.	Предмет, завдання та методи дослідження психологічного стану людини. Поняття про психічне здоров'я	2	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; дослідження студентами психологічного стану пацієнтів; розповідь-пояснення, лекція. срс, вирішення тестових завдань, он лайн консультування, робота з робочими зошитами, усне опитування	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль: залік
2.	Стан психічних функцій	2	обговорення з викладачем учбових елементів заняття;	Поточний контроль:

	і хвороба(особливо сті в дитячому віці.)		дослідження студентами психологічного стану пацієнтів;розповідь- пояснення,лекція.срс,вирішення тестових завдань,он лайн консультування,робота з робочими зошитами,усне опитування	уснеопитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль:зал ік
3.	Психологія індивідуальних відмінностей з урахуванням дитячого віку пацієнтів.	2	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; дослідження студентами психологічного стану пацієнтів;розповідь- пояснення,лекція.срс,вирішення тестових завдань,он лайн консультування,робота з робочими зошитами,усне опитування	Поточний контроль: уснеопитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль:зал ік
4.	Психологія медичних працівників.Особливості роботи медичних працівників з пацієнтами дитячого віку.	2	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; дослідження студентами психологічного стану пацієнтів;розповідь- пояснення,лекція.срс,вирішення тестових завдань,он лайн консультування,робота з робочими зошитами,усне опитування	Поточний контроль: уснеопитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль:зал ік
5.	Психологія лікувально-діагностичного процесу.	2	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; дослідження студентами психологічного стану пацієнтів;розповідь- пояснення,лекція.срс,вирішення тестових завдань,он лайн консультування,робота з робочими зошитами,усне опитування	Поточний контроль: уснеопитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль:зал ік
6.	Психосоматичні розлади.Особливості розвинення психосоматичних розладів у дітей.	2	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; дослідження студентами психологічного стану пацієнтів;розповідь- пояснення,лекція.срс,вирішення тестових завдань,он лайн консультування,робота з	Поточний контроль: уснеопитування, виконання тестових завдань;

			робочими зошитами, усне опитування	Підсумковий контроль: зал ік
7.	Психологічні особливості дітей та дорослих хворих з соматичними захворюваннями	2	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; дослідження студентами психологічного стану пацієнтів; розповідь-пояснення, лекція. срс, вирішення тестових завдань, он лайн консультування, робота з робочими зошитами, усне опитування	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль: зал ік
8.	Психологічні аспекти девіантної поведінки. Девіації дитячого віку.	2	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; дослідження студентами психологічного стану пацієнтів; розповідь-пояснення, лекція. срс, вирішення тестових завдань, он лайн консультування, робота з робочими зошитами, усне опитування	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль: зал ік
9.	Психологічні аспекти суїцидальної поведінки, особливості суїцидальної поведінки в дитячому віці, вмираючого пацієнта та евтаназії. Суїциди в дитячому віці.	2	; обговорення з викладачем учбових елементів заняття; дослідження студентами психологічного стану пацієнтів; розповідь-пояснення, лекція. срс, вирішення тестових завдань, он лайн консультування, робота з робочими зошитами, усне опитування	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль: зал ік
10.	Психологічне консультування. Реабілітація. Основи психотерапії. Особливості психотерапевтичних втручань у дітей	2	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; дослідження студентами психологічного стану пацієнтів; розповідь-пояснення, лекція. срс, вирішення тестових завдань, он лайн консультування, робота з робочими зошитами, усне опитування	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль: зал ік
Разом	20			

2.2.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1.	Предмет, завдання та методи дослідження психологічного стану людини. Поняття про психічне здоров'я	2	Обговорення вивченого матеріалу під час практичних занять; діалоги з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: усне опитування, самоконтроль Підсумковий контроль: залік
2.	Психологія пізнавальних психічних процесів	4	Обговорення вивченого матеріалу під час практичних занять; діалоги з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: усне опитування, самоконтроль Підсумковий контроль: залік
3.	Психологія емоційно-вольової сфери.	4	Обговорення вивченого матеріалу під час практичних занять; діалоги з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: усне опитування, самоконтроль Підсумковий контроль: залік
4.	Стан психічних функцій і хвороба залежності від віку хворого.	2	Обговорення вивченого матеріалу під час практичних занять; діалоги з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: усне опитування, самоконтроль Підсумковий контроль: залік

			Г з здобувачам и вищої освіти; усне опитування.	контроль:залик
5.	Психологія індивідуальних відмінностей	6	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять;діало Г з здобувачам и вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: уснеопитування ,самоконтроль Підсумковий контроль:залик
6.	Психологія медичних працівників	4	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять;діало Г з здобувачам и вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: уснеопитування ,самоконтроль Підсумковий контроль:залик
7.	Психологія лікувально-діагностичного процесу з урахуванням дитячого віку.	4	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять;діало Г з здобувачам и вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: уснеопитування ,самоконтроль Підсумковий контроль:залик
8.	Реакція особистості на хворобу. Нозогенії.	4	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних	Поточний контроль: уснеопитування ,самоконтроль

			занять;діало г з здобувачам и вищої освіті; усне опитування.	Підсумковий контроль:залик
9.	Психічний стрес	4	Обговоренн я вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять;діало г з здобувачам и вищої освіті; усне опитування.	Поточний контроль: уснеопитуванн я ,самоконтроль Підсумковий контроль:залик
10.	Психосоматичні розлади.Особливості психосоматичних розладів у пацієнтів дитячого віку	2	Обговоренн я вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять;діало г з здобувачам и вищої освіті; усне опитування.	Поточний контроль: уснеопитуванн я ,самоконтроль Підсумковий контроль:залик
11.	Масковані депресії	2	Обговоренн я вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять;діало г з здобувачам и вищої освіті; усне опитування.	Поточний контроль: уснеопитуванн я ,самоконтроль Підсумковий контроль:залик
12.	Психологічні особливості дорослих ,та дітей хворих на соматичні захворюваннями .	6	Обговоренн я вивченого самостійно матеріалу під час	Поточний контроль: уснеопитуванн я ,самоконтроль

			практичних занять; діалоги з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Підсумковий контроль: залік
13.	Психологічні аспекти девіантної поведінки дорослих та дітей	4	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалоги з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: усне опитування, самоконтроль Підсумковий контроль: залік
14.	Психологічні аспекти суїцидальної поведінки, вмираючого пацієнта та евтаназії. Суїцидна поведінка в дитячому віці	4	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалоги з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: усне опитування, самоконтроль Підсумковий контроль: залік
15.	Основи психогігієни. Основи психопрофілактики з урахуванням дитячого віку.	4	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалоги з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: усне опитування, самоконтроль Підсумковий контроль: залік
16.	Психологічне консультування. Реабілітація. Основи психотерапії. Особливості психотерапевтичних втручань у дітей.	4	Обговорення вивченого самостійно матеріалу	Поточний контроль: усне опитування

			під час практичних занять; діалоги з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	,самоконтроль Підсумковий контроль: залік
17.			Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалоги з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: усне опитування ,самоконтроль Підсумковий контроль: залік
Разом	60			

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1 Система оцінювання та вимоги. Поточна навчальна діяльність здійснюється та контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння студентами кожної теми дисципліни, за неї виставляються оцінки з використанням 4-бальної (традиційної) системи: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно». Форма підсумкового контролю успішності навчання.

Формою підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни є залік.

Залік з дисципліни – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентами навчального матеріалу виключно на підставі результатів поточного навчання відповідно програми з дисципліни і не передбачає окремого навчального заняття для приймання заліку. На останньому тематичному навчальному занятті після закінчення обговорення теми заняття викладач навчальної групи оголошує суму балів студента за результатами поточного контролю і за виконання індивідуального завдання.

Оцінка з дисципліни визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності у балах, що виставляються на кожному семінарському занятті за відповідною темою і кількістю балів за виконання індивідуального завдання. Результати складання заліків оцінюються за двобальною шкалою: «зараховано», «не зараховано».

Студент отримує оцінку «зараховано», якщо він виконав усі види робіт, передбачених навчальною програмою з дисципліни, відвідав усі лекції та семінарські заняття, визначені тематичними планами, а за наявності пропусків – своєчасно їх відпрацював, набрав загальну кількість балів не менш як 120. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент з дисципліни за поточну навчальну діяльність і виконання індивідуального завдання – 200 балів.

Самостійну роботу студентів оцінюють під час поточного контролю на семінарському занятті.

Під час оцінювання знань студента з теоретичних питань, що входять до даного підсумкового заняття студенту виставляється традиційна оцінка, яка конвертується у багатобальну шкалу разом з оцінками за поточну навчальну діяльність.

Перерахунок середньої оцінки поточної навчальної діяльності у багатобальну шкалу ЕСТС проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів ХНМУ».

Підсумковий контроль - залік.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

Підсумковий бал за поточну навчальну діяльність (ПНД) та підсумкові заняття (ПЗ) визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу.

Перерахунок середньої оцінки за поточну навчальну діяльність (ПНД) у багатобальну шкалу, для дисциплін, що завершуються заліком проводиться відповідно до таблиці. Для зарахування студент має отримати від 120 до 200 балів.

Таблиця 2

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

4- бальна шкала	0- бальна шкала	4- бальна шкала	0- бальна шкала	4- бальна шкала	200- бальна шкала
	20	4.	20	3.	
5	0	22- 4,23	16	45- 3,46	138
4.	19	4.	16	3.	
97- 4,99	9	19- 4,21	8	42- 3,44	137
4.	19	4.	16	3.	
95- 4,96	8	17- 4,18	7	4-3,41	136
4.	19	4.	16	3.	
92- 4,94	7	14- 4,16	6	37- 3,39	135
4.	19	4.	16	3.	
9-4,91	6	12- 4,13	5	35- 3,36	134
4.	19	4.	16	3.	
87- 4,89	5	09- 4,11	4	32- 3,34	133
4.	19	4.	16	3.	
85- 4,86	4	07- 4,08	3	3-3,31	132
4.	19	4.	16	3.	
82- 4,84	3	04- 4,06	2	27- 3,29	131
4.	19	4.	16	3.	
8-4,81	2	02- 4,03	1	25- 3,26	130
4.	19	3.	16	3.	
77- 4,79	1	99- 4,01	0	22- 3,24	129
4.	19	3.	15	3.	
75- 0	0	97- 9	9	2-3,21	128

4,76		3,98			
4. 72- 4,74	18 9	3. 94- 3,96	15 8	3. 17- 3,19	127
4. 7-4,71	18 8	3. 92- 3,93	15 7	3. 15- 3,16	126
4. 67- 4,69	18 7	3. 89- 3,91	15 6	3. 12- 3,14	125
4. 65- 4,66	18 6	3. 87- 3,88	15 5	3. 1-3,11	124
4. 62- 4,64	18 5	3. 84- 3,86	15 4	3. 07- 3,09	123
4. 6-4,61	18 4	3. 82- 3,83	15 3	3. 05- 3,06	122
4. 57- 4,59	18 3	3. 79- 3,81	15 2	3. 02- 3,04	121
4. 54- 4,56	18 2	3. 77- 3,78	15 1	3- 3,01	120
4. 52- 4,53	18 1	3. 74- 3,76	15 0	М енше 3	Недоста тъно
4. 5-4,51	18 0	3. 72- 3,73	14 9		
4. 47- 4,49	17 9	3. 7-3,71	14 8		
4. 45- 4,46	17 8	3. 67- 3,69	14 7		
4. 42- 4,44	17 7	3. 65- 3,66	14 6		
4. 4-4,41	17 6	3. 62- 3,64	14 5		
4. 37- 4,39	17 5	3. 6-3,61	14 4		
4. 35- 4,36	17 4	3. 57- 3,59	14 3		
4. 32- 4,34	17 3	3. 55- 3,56	14 2		

4. 3-4,31	17 2	3. 52- 3,54	14 1
4, 27- 4,29	17 1	3. 5-3,51	14 0
4. 24- 4,26	17 0	3. 47- 3,49	13 9

Оцінювання результатів вивчення дисциплін проводиться безпосередньо під час заліку. Оцінка з дисципліни визначається як сума балів за ПНД і становить min – 120 до max – 200. Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS наведена у таблиці 6.

Таблиця 6

Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі підсумкові заняття, заліки.

Оцінки "Fx" або "F" ("незадовільно") виставляються студентам, яким не зараховано вивчення дисципліни, формою контролю якої є залік.

Після завершення вивчення дисципліни відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють студенту відповідну оцінку за шкалами (Таблиця 6) у залікову книжку та заповнюють відомості успішності студентів з дисципліни за формами: У-5.03А – залік;

Ліквідація академічної заборгованості (відпрацювання). Відпрацювання проводяться згідно положенню про відпрацювання ХНМУ http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1226%3A2013-03-25-12-07-55&catid=4%3A2011-05-04-07-20-12&Itemid=19&lang=uk

3.2. Питання для засвоєння навчального матеріалу.

1. Загальна характеристика пізнавальних психічних процесів. Розвиток пізнання у дитячому віці
2. Увага, види уваги, їх характеристика. Особливості процесів уваги у дітей.
3. Властивості уваги.
4. Поняття про відчуття. Основні властивості відчуттів.
5. Чутливість аналізаторів, пороги чутливості.
6. Класифікація видів відчуттів. Больові відчуття.
7. Індивідуальні особливості відчуттів.

8. Поняття про сприймання. Відчуття та сприймання.
9. Характеристика основних властивостей сприймання.
10. Види сприймання.
11. Поняття про ілюзії та галюцинації. Особливості ілюзорного сприйняття у дітей.
12. Індивідуальні відмінності сприймання, їх діагностика.
13. Відчуття та сприймання в професійній діяльності лікаря.
14. Психологічні теорії пам'яті, мислення та емоцій.
15. Поняття про пам'ять. Характеристика основних процесів пам'яті.
16. Класифікація видів пам'яті та їх взаємозв'язок.
17. Сміслові і механічні запам'ятовування та їх місце і роль у засвоєнні знань.
18. Відтворення, його види і роль у процесах засвоєння та збереження знань.
19. Умови ефективного запам'ятовування, збереження і відтворення інформації.
20. Забування, його причини і способи боротьби з ним.
21. Асоціація, її види.
22. Індивідуальні відмінності пам'яті.
23. Пам'ять в професійній діяльності лікаря.
24. Мислення як вища форма пізнавальної діяльності людини. Розуміння його специфіки у порівнянні з безпосереднім чуттєвим відображенням.
25. Розумові операції як основні механізми мислення, їх характеристика.
26. Класифікація видів мислення.
27. Логічні форми мислення.
28. Індивідуальні відмінності мислення. Прояв інтелектуальних здібностей у професійній діяльності лікаря.
29. Зв'язок мислення та мовлення.
30. Інтелект: основні підходи до розуміння.
31. Поняття про уяву та її своєрідність як пізнавального процесу.
32. Класифікація видів уяви, їх характеристика. Мрія як особливий вид уяви.
33. Прийоми створення образів уяви.
34. Уява і особистість. Уява в професійній діяльності лікаря.
35. Загальна характеристика емоційно-вольової сфери. Поняття про емоції та почуття.
36. Вираження емоцій та почуттів. Форми переживання емоцій та почуттів.
37. Стрес. Стрес фізіологічний і психологічний.
38. Види емоцій. Види почуттів. Вищі почуття.
39. Основні параметри емоційного процесу.
40. Емоції і здоров'я людини. Роль емоційних станів у регуляції поведінки та діяльності людини.
41. Поняття про волю. Психологічні теорії волі.
42. Проста та складна вольова. Структура і механізм складної вольової дії.
43. Поняття про вольові зусилля та силу волі. Безвілля та його причини.
44. Основні вольові якості особистості, їх формування. Вольові якості лікаря та їх значення в професійній діяльності.
45. Поняття про темперамент, його роль у психічному розвитку людини та в діяльності лікаря.
46. Основні властивості темпераменту. Фізіологічні основи темпераменту.
47. Теорії темпераменту.
48. Типи темпераментів, їх психологічна характеристика та діагностика.
49. Поняття про характер, його зв'язок з темпераментом. Фізіологічні основи характеру.
50. Структура характеру. Класифікація рис характеру.
51. Типове та індивідуальне в характері. Акцентуації характеру.
52. Формування характеру. Характер та індивідуальність людини. Характер і професійна діяльність лікаря.
53. Різновиди реакції особистості на хворобу.

54. Нозогенії
55. Принципи класифікацій психосоматичних розладів
56. Основні теорії психосоматичних розладів. Психосоматичні розлади у дітей.
57. Масковані депресії: клініка, діагностика, наслідки.
58. Психологічні зміни при захворюваннях серцево-судинної системи.
59. Психологічні зміни при захворюваннях бронхів та легень.
60. Зміни при захворюваннях травного тракту.
61. Психологічні особливості хворих при інфекційних захворюваннях, туберкульозі, СНІДу.
62. Психологічні особливості хворих при ендокринних, нервових та психічних захворюваннях.
63. Психологічні зміни у хворих жінок в гінекологічному стаціонарі.
64. Психологічні особливості жінок у період вагітності та родів.
65. Особливості психології хворих дітей та людей похилого віку.
66. Психологічні особливості хворих в хірургічному стаціонарі в до- і післяопераційному періоді, в ортопедії і травматології.
67. Психологічні особливості хворих в стоматології, офтальмології, отолярингології.
68. Психологічні особливості хворих з онкологічною патологією.
69. Вплив на психіку людини вроджених та набутих фізичних дефектів.
70. Девіантна поведінка в різних вікових групах
71. Аддиктивна поведінка.
72. Особливості суїцидальної поведінки у хворих на соматичну патологію та при хімічних аддикціях. Особливості суїцидальної поведінки у дітей
73. Психологічні аспекти умирання та смерті.
74. Поняття «психогігієна» та «психопрофілактика».
75. Психогігієна праці медичного працівника.
76. Принципи психопрофілактики праці, навчання, побуту, сім'ї і сексуальних відносин.
77. Роль лікаря загальної практики в профілактиці нозопсихологічних проявів.
78. Реабілітація соціальна та професійна, її основні розділи. Психологічна реабілітація дітей.
79. Психологічна та соціальна реабілітація осіб, які стали інвалідами під час проходження військової служби, та інших осіб, які постраждали під час виконання обов'язків військової служби (службових обов'язків) в Україні.

80. Показання та протипоказання для проведення окремих методів психотерапії. Особливості проведення психотерапевтичних втручань в дитячому віці
81. Психологічне консультування. Особливості консультування дітей.
82. Психологічна корекція з особливостями в дитячому віці.

Психологічна допомога у кризових періодах.

Перелік практичних навичок

Самостійно вести спрямовану психологічну бесіду з хворими, складати психологічний анамнез хвороби та життя, оцінювати психологічний стан хворого з формулюванням висновку експериментально-психологічного обстеження.

Вміти виявляти акцентуації характеру, а також проводити диференційовану психокорекцію виявлених особливостей особистості.

Визначити тип внутрішньої картини хвороби і типи реагування пацієнта на захворювання.

Формувати адекватне відношення до захворювання у пацієнта і підтримувати його на всьому протязі лікувально-діагностичного процесу.

Диференціювати психологічні особливості хворих при різних соматичних захворюваннях, визначати необхідність психологічної корекції з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта.

Дати психогігієнічні поради пацієнту соматичного профілю.

Виробити тактику спілкування з хворими та їх родичами з урахуванням принципів лікарської етики і деонтології.

Оцінити і провести корекцію взаємовідносин хворого з медичним персоналом.

Зробити аналіз професійно важливих якостей лікаря.

Вміти впроваджувати заходи первинної психопрофілактики синдрому емоційного вигорання в медичному середовищі.

Знати основні діагностичні алгоритми станів залежності (хімічна, Інтернет, гемблінг) й співзалежності та вміти їх застосовувати у практичній діяльності для профілактики та корекції.

Знати основні шляхи психопрофілактики суїцидальної поведінки та вміти своєчасно виявляти суїцидальні тенденції.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Вимоги дисципліни. Щоб досягти мети навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати заняття, читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Відвідування занять та поведінка. Студентам необхідно не спізнюватися і не пропускати заняття; приходити на кафедру одягненими в медичний халат, мати змінне взуття, мати при собі, маску, зошит, ручку. До початку занять на клінічній базі кафедри студенти повинні пройти медогляд і мати санітарну книжку з допуском для роботи в лікувальному закладі.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Студенти з особливими освітніми потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, зв'яжіться з викладачем.

Рекомендації щодо успішного складання дисципліни: активність здобувачів вищої освіти під час практичного заняття, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи.

Техніка безпеки. Всі студенти повинні обов'язково пройти інструктаж з техніки безпеки, який проводиться на початку першого заняття. Інструктаж проводить викладач академічної групи або відповідальна особа, згідно з інструкцією затвердженої наказом ХНМУ із записом у відповідному журналі.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика щодо академічної доброчесності. Списування та плагіат при підготовці студентських наукових робіт не допускаються. Використання електронних гаджетів (мобільний телефон, планшет) не допускається в ході практичних занять, лекцій та при проведенні всіх видів контролю.

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

[http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%](http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk)

[3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk](http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk)

6. Рекомендована література

1. Медична психологія: державний національний підручник / І.Д.Спіріна, І.С.Вітенко, О.К. Напреєнко та ін. – Дніпропетровськ: ЧП «Ліра» ЛТД, 2012. – 444 с.

2. Medical psychology. State National Textbook / I.D.Spirina, I.S.Vitenko, O.K. Napreenko et al. – Dnipropetrovsk: 2015. – 376 с.

3. Загальна та медична психологія (практикум) / Під заг. ред. проф. І.Д.Спіріної, проф. І.С.Вітенка. - Дніпропетровськ, АРТ ПРЕС, 2002. 176 с.

4. Клиническая психология: Учебник для студентов мед. вузов / Н.Д. Лакосина, И.И. Сергеев, О.Ф. Панкова. - 2-е изд. - М.: "МЕДпресс-информ", 2005. - 416 с.

5. Любан-Плоцца Б. Терапевтический союз врача и пациента / Б. Любан-Плоцца, В. Запорожан, Н.Пряев. - К.: АДЕФ - Украина, 2001. - 292с.

6. Медична психологія/ За редакцією академіка С.Д. Максименка. Підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2008 – 520 с.

7. Тюльпин Ю.Г. Медицинская психология: Учебник для вузов. - М.: Медицина, 2004. - 320 с.
8. Александер Ф. Психосоматическая медицина. Принципы и практическое применение / Ф. Александер. - М.: Эксмо-Пресс, 2002. - 352 с.
7. **Інформаційні ресурси** Сторінка дисципліни в системі Moodle <http://31.128.79.157:8083/course/view.php?id=2928>